

נספח Appendix

חגים - סתיו

304	ראש השנה
305	חודש תשרי
306	לוח השנה העברי
308	גימטריה
310	שירים לראש השנה
323	ביטויים עם "ראש"
324	יום כיפור
325	וידי הגדול, א. שמוש
327	ביום כיפור בשנת תשכ"ח, עמיחי
330	ונתנה תוקף
335	סוכות
336	נס הפסח
339	שלומית וסוכת השלום
343	חגים - אוצר מילים

ראש השנה

חודש תשרי (לפי וויקיפדיה)

תִּשְׁרִי הוא החודש הראשון בשנה העברית.

בתנ"ך החודש הראשון הוא חודש ניסן כי בו הייתה יציאת מצרים. לפי זה חודש **תשרי** הוא החודש השביעי, אף על פי שהוא הראשון בשנה. חודש תשרי הוא תמיד חודש מלא - בן 30 ימים. מזלו של החודש הוא מזל מאזניים.

ככל החודשים גם חודש תשרי קיבל את שמו **בגלות** בבל, מן המילה **האכדית** 'תשריתו': (*tašītu*): "התחלה" **המופיעה** גם בשפה האוגריתית, בצורה 'תשרת'. **בביתא** **ישראל** החודש נקרא תשרתו.

חודש תשרי הוא החודש העברי עם הכי הרבה חגים. ישנן שנים שבהן ימי החגים ביחד עם ימי הצומות והשבתות הם יותר **מימי החול** שבו. אם נוסיף את ערבי השבתות וערבי החגים, זה חודש שלא עובדים בו הרבה בישראל....

מזל החודש הוא מאזניים, **לְסַמֵּל** את **הדין**, וגם שהעולם נברא בחודש זה, והכול בעולם נעשה **במידה ובמשקל**.

• **ראש השנה**

• **עשרת ימי תשובה**

• **צום גדליה**

• **יום כיפור**

• **סוכות**, ובתוכו גם **הושענא רבא**

• **שמיני עצרת** ו**שמחת תורה**

גלות – exile
אכדית - Acadian
מופיעה – appears
ביתא ישראל – Ethiopian Jews

ימי החול – everyday, non-
holiday days

לסמל – to symbolize
דין – judgement, law
במידה ובמשקל – measured
and weighed

לוח השנה העברי

לוח השנה העברי נקבע על-ידי הסנהדרין בערך בשנת 359 לספירת הנוצרים.

זהו לוח השנה הרשמי של מדינת ישראל, ויהודים בכל העולם משתמשים בו למטרות דתיות.

השנה מותאמת לשנה השימשית (זמן הקפת כדור-הארץ את השמש - קצת יותר מ- 365 ימים), ואילו החודשים מותאמים למחזור הירח (זמן הקפת הירח את כדור-הארץ - בערך 29.5 ימים).

כל חודש מתחיל (בערך) ביום הראשון של הירח החדש. התאמה זאת דרושה, מכיוון שהחגים היהודיים קשורים לעונות השנה, ולכן יש צורך שהחודשים (התאריכים של החגים) יהיו בכל שנה באותה העונה. דוגמה: אילו חג הפסח (אחד משלושת הרגלים) היה מקדים מעט, העלייה לרגל לבית המקדש הייתה מתבטלת, כי הדרכים היו בוציות.

ההתאמה הכפולה (שמש + ירח) אינה קלה, מכיוון שב- 12 חודשים ירחיים חסרים כ- 11 ימים בִּהְשׁוּוֹתָהּ לשנה שימשית מלאה אחת. כדי להשלים את החסר, בכל שלוש שנים (בערך) מוסיפים חודש. שנה שנוסף לה חודש היא שנה מעוברת.

החודש הנוסף הוא תמיד אדר ב'. אם כן, בשנה מעוברת יש 13 חודשים. בשנים רגילות יש 12, 353 או 354 ימים, ובשנים מעוברות - 383, 384 או 385 ימים.

was determined נקבע

official רישמי

purpose מטרה

was adapted, was fitted הותאם

going in circles הקפה

around something

circle מחזור

Three Pilgrimages שלושת הרגלים

canceled מתבטל

muddy בוצי

double כפול

in comparison בהשוואה

להשלים את החסר

to make up the missing

additional נוסף

pregnant מעוברת

מספר הימים בכל חודש מְסוּדָּר כך : חודש בן 29 ימים, אחריו חודש בן 30 ימים, וְחוֹזֵר חֲלִילָה שמות החודשים הם : תְּשֵׁרִי, חֶשְׁׁוֹן, כְּסֵל, טֵבֵת, שֶׁבַט, אֲדָר, נִסָּן, אֲיָיר, סִינּוֹן, תַּמּוּז, אָב וְאֵלּוּל.

שקיעת השמש sun set
נגלה revealed, exposed
חצות הליל midnight
לפנה"ס – לפני הספירה

ראש השנה הוא בְּתֵאֲרִיךְ א' בתשרי (היום הראשון בחודש הראשון בלוח השנה העברי).
על פי הלוח העברי, היום מתחיל עם שקיעת השמש, או כאשר שלושה כוכבים נגלים בשמים ולא בחצות הליל).

בלוח העברי השנים נספרות מבריאת העולם שהיתה בשנת 3761 לפנה"ס.
השנה העברית לפי הלוח העברי בשנת 2000 היא 5761 ובגימטריה : שנת ה' תשס"א.

גימטריה – The assigning of numerical values to Hebrew letters

גימטריה					
ק	100	י	10	א	1
ר	200	כ	20	ב	2
ש	300	ל	30	ג	3
ת	400	מ	40	ד	4
ת"ק או ך	500	נ	50	ה	5
ת"ר או ם	600	ס	60	ו	6
ת"ש או ן	700	ע	70	ז	7
ת"ת או ף	800	פ	80	ח	8
תת"ק או ץ	900	צ	90	ט	9
תת"ר או א'	1000				

גימטריה

מילה מיוונית שהמשמעות שלה היא מתן פרשנות למילה לפי הערך המספרי של האותיות. יש אנשים שרואים בזה משחק ויש אנשים שרואים בזה משמעות מיסטית.

• ההבדל בין רצוי (306) ל-מצוי (146) זה כסף (160).

• ההבדל בין שקר (600) ל-אמת (441) הוא קטן (159).

משתמשים בגימטריה כבר בתקופת המשנה והתלמוד (המאות הראשונות לספירה).

• הביטוי "נכנס יין יצא סוד" מופיע במשנה ושם אומרים שבגימטריה: $\text{יין} = 70 = \text{סוד}$.

השימוש בגימטריה כחלק מהקבלה החל להתפתח במאה ה-12, כי האנשים האמינו שהעולם נברא על ידי צירופים שונים של האלפבית העברי.

במאה ה-17 אמרו למשל ששבתי צבי $= 814 = \text{רוח שקר}$.

עוד דוגמאות:

למשל אחד $= 13 = \text{אהבה}$

אשה $= 306 = \text{דבש}$.

גימטריה בערבית

בימי הביניים השתמשו אנשי דת מוסלמים בגימטריה כשיטה לפירוש הקוראן, והתאימו אותה לאלפבית הערבי. כיוון שבאלפבית הערבי יש 28 אותיות, הגימטריה הערבית אינה עוצרת ב-400, ויש בה אותיות שערכן גבוה יותר.

היום יש גם תוכנה לגימטריה. <http://www.c2kb.com/gematria/>

משמעות meaning
פרשנות commentary
ערך value
הבדל difference
רצוי desirable
מצוי existent
שקר lie
אמת truth
ביטוי expression
סוד secret
להתפתח to develop
צירופים combinations

ימי הביניים middle ages
התאימו, להתאים to adjust
תוכנה software

שירים לראש השנה

נָשֵׁב, לִשְׁבֹּת – to sit, we will sit
מִרְפָּסֶת – balcony
נִסְפֹר, לִסְפֹּר – to count
צִפְרִים – birds
נוֹדְדוֹת, לִנְדֹד – migrating
חֲפֻשָּׁה – vacation
יִשְׁחַק, לִשְׁחֹק – to play, will play
תּוֹפֶסֶת – catch

תִּרְאֶה, לִרְאוֹת – to see, you'll see

עֲנָבִים – grapes
יִבְשִׁיל, לְהַבְשִׁיל – will ripen
צוֹנְנִים – cooled
רְדוּמִים – sleepy
יִשְׂאוּ, לִשְׂאֹת – to carry
אֶם הַדֶּרֶךְ – middle of the road

נִפְרוֹשׁ, לִפְרוֹשׁ – to stretch, spread out
כַּפּוֹת יָדַיִם – palms of hands
נָגַר – flowing, streaming
אֶגְרֵף, הֶרֶן – egret, heron

בשנה הבאה

אילנית

מילים: אהוד מנור לחן: נורית הירש

בִּשְׁנָה הַבָּאָה נִשֵּׁב עַל הַמִּרְפָּסֶת
וְנִסְפֹר צִפְרִים נוֹדְדוֹת.
יִלְדִים בְּחֻפְשָׁה יִשְׁחַקוּ תּוֹפֶסֶת
בֵּין הַבֵּית לְבֵין הַשָּׂדוֹת.

עוֹד תִּרְאֶה, עוֹד תִּרְאֶה
כִּמָּה טוֹב יִהְיֶה
בִּשְׁנָה, בִּשְׁנָה הַבָּאָה.

עֲנָבִים אֲדָמִים יִבְשִׁילוּ עַד הָעֶרֶב
וְיִגְשׁוּ צוֹנְנִים לִשְׁלֹחַן.
וְרוּחוֹת רְדוּמִים יִשְׂאוּ אֶל אֵם הַדֶּרֶךְ
עֲתוּנִים יִשְׁנִים וְעָנוּ.

עוֹד תִּרְאֶה, עוֹד תִּרְאֶה...

בִּשְׁנָה הַבָּאָה נִפְרוֹשׁ כַּפּוֹת יָדַיִם
מוֹל הָאוֹר הַנָּגֵר הַלָּבוֹן
אֶנְפָּה לְבָנָה תִּפְרוֹשׁ בְּאוֹר קְנָפִים
וְהַשֶּׁמֶשׁ יִתְזַרַח בְּתוֹכָן.

עוֹד תִּרְאֶה, עוֹד תִּרְאֶה...

<https://www.youtube.com/watch?v=XYYo00JbCks>

אוצר מילים – "בשנה הבאה", נעמי שמר	
balcony	מִרְפֶּסֶת
grapes	עֲנָבִים
chilled	צוּנָן
cloud	עָנָן
wings	כַּנְפַּיִם

בבקשה לתרגם את המשפטים:

"בשנה הבאה":

1. Next year we will sit on the balcony, eat chilled grapes and look at the clouds.
2. I am not an angle (מלאך) so I don't have wings...

בראש השנה

מילים ולחן: נעמי שמר

בראש השנה, בראש השנה
פרחה מנגינה שאיש לא הכיר
ותוֹד: מממה הזמר המה
מכל חלונות העיר

בראש השנה, בראש השנה
ליבנו ענה בתפילה נושנה
שיפה ושוֹנָה תהא השנה
אשר מתחילה בשיר

בראש השנה, בראש השנה
פרחה שושנה אצלי בגינה
בראש השנה סירה לבנה
עגנה לה בחוף פתאום

בראש השנה, בראש השנה
ליבנו ענה בתפילה נושנה
שיפה ושוֹנָה תהא השנה
אשר מתחילה לה היום

בראש השנה, בראש השנה
פרחה עגנה ברקיע הסתיו
בראש השנה כנר נשמה
נדלק בשדה חצב

בראש השנה, בראש השנה
ליבנו ענה בתפילה נושנה
שיפה ושוֹנָה תהא השנה
אשר מתחילה עכשיו

עגנה - Anchored

נושנה - Old

תהא = תהיה

פרחה - Blossomed

עגנה - A cloud

רקיע - Sky, heaven

נר נשמה - Memorial candle

נדלק - Was lit

חצב (פרח) - Squill

מנגינה - Tune, melody

יממה = יום ולילה, 24 שעות

זמר = שיר

המה - Made a soft sound, cooed

<https://www.youtube.com/watch?v=o9PxSc8uofg>

שניים עשר ירחים מילים ולחן: נעמי שמר

בְּתִשְׁרֵי נִתַּן הַדֶּקֶל
פְּרֵי שָׁחוּם נֶחְמָד
בְּחֶשְׁוֹן יָרַד יוֹרָה
וְעַל גִּגִּי רָקַד

בְּכֶסֶלֹו נֶרְקִיס הוֹפִיעַ
בְּטֶבֶת בָּרַד
וּבְשֵׁבֶט חֲמָה הִפְצִיעָה
לְיוֹם אֶחָד .

בְּאֶדָר עָלָה נִיחוּחַ
מִן הַפְּרָדִיסִים
בְּנִיסָן הוֹנְפוּ בָּכַח
כָּל הַחֶרְמֵשִׁים

דקל - Palm tree

יורה – הגשם הראשון

גג - Roof

נרקיס - Daffodil

ברד - Hail

חמה הפציעה – השמש יצאה
מבין העננים

ניחוח - Scent

פרדס - Orange grove

להניף - to raise, to lift up

חרמש - scythe

בְּאֵיִר הַכֹּל צָמַח
בְּסִינֹן הִבְכִּיר
בְּתַמוּז וְאָב שָׁמַחֲנוּ
אַחֵר קָצִיר #29

תִּשְׁרֵי, חֶשְׁוֹן, כֶּסֶלֹו, טֶבֶת
חֲלָפוֹ, חֲלָפוֹ בִיעָף
גַּם שְׁבֵט, אֶדָר, נִיסָן, אֵיִר,
סִינֹן, תַּמוּז וְאָב

וּבָבֹוא אָלוּל אֵלֵינוּ
רִיחַ סִתְיוֹ עָלָה
וְהִתְחַלְנוּ אֶת שִׁירֵנוּ
מִהִתְחַלָּה.

לצמוח - To grow

להבכיר - to ripen early (fruit)

קציר - harvest

חלפו ביעף – עברו מהר מאוד

<https://www.youtube.com/watch?v=--jwC7G1Rdc>

רק תפילה אשא

מילים: יורם טהרלב לחן: חנוך יובל

בְּקָדָם - כמו בעבר

בְּאֵר - a well

נוֹבְעֵת - gushes, flows

וְאִם אָשׁוּב אֶל זֹאת הָאָרֶץ
וְאִם אֶפְסֵעַ שׁוּב בְּדֶרֶכִים
הָאֵם בְּקָדָם יִכְרִינִי
הָאֲנָשִׁים וְהַפְּרָחִים .

רק תפילה אשא ...

הָאֵם אֶמְצָא אֶת כָּל הַיּוֹפִי
אֶת הַבְּאֵר הַנוֹשֶׁנָּה
אֲשֶׁר הִיְתָה שָׁם בְּשַׁעֲזֻבְתִּי
עוֹד נוֹבְעֵת בְּבְרָאשׁוֹנָה .

רק תפילה אשא

מְרָגוּעַ - calm, peace

נַחְמָה - solace

לִנְגוּעַ - to touch

עֲשָׂבִים - grass

לִפְסוּעַ - ללכת

בְּרָכּוֹם - crocus

אָשָׂא, לִשְׂאֵת - to carry

מְשָׁעוֹל - path

מִסָּע - journey

יִשְׁנִם יָמִים לֹא מְרָגוּעַ
בָּהֶם לֹא אֶמְצָא לִי נַחְמָה
וּמוֹכָרָח אֲנִי לִנְגוּעַ
בְּעֲשָׂבִים, בְּאֲדָמָה
לִפְסוּעַ בְּאוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ
בְּתוֹךְ פְּרִיחַת הַבְּרָכּוֹמִים
וְלִהְיוֹת כָּל כֶּךָ אַחֵר
וְלִפְרוֹחַ עָרֵב הַגִּשְׁמִים .

רק תפילה אשא
הוּא אֵלִי, אֵלִי
שֶׁהִשְׁמַשׁ תַּעֲבוֹר עָלַי
וְתִרְאֶה לִי שׁוּב אֶת מְשָׁעוֹלִי
הוּא אֵלִי, אֵלִי
רק תפילה אשא
כִּשֶׁהִשְׁמַשׁ תַּעֲבוֹר עָלַי
וְתִיקַח אוֹתִי אֶל הַמִּסָּע
תַּפִּילָה אָשָׂא.

רק תפילה אשא ...

<https://www.youtube.com/watch?v=9I3aiq0ySWE>

לו יהי

מילים ולחן: נעמי שמר

שכונה – neighborhood

מוצללת – shaded

גג – roof

הלום – לכאן, פה

זרח, לזרוח – to shine

אופל – darkness

שלווה – peace, calm

כל שנבקש לו יהי
לו תשמע בתוך כל אלה
גם תפלה אחת מפי
כל שנבקש לו יהי
לו יהי, לו יהי...

בתוך שכונה קטנה מוצלת
בית קט עם גג אדום
כל שנבקש לו יהי.
זה סוף הקיץ סוף הדרך
תן להם לשוב הלום
כל שנבקש לו יהי
לו יהי, לו יהי...

ואם פתאום זרח מאופל
על ראשנו אור כוכב
כל שנבקש לו יהי.
אז תן שלווה ותן גם כח
לכל אלה שנאהב
כל שנבקש לו יהי.

מפרש – a sail

אופק – horizon

ענן – cloud

כבד – heavy

רועד, לרעוד – to quiver,
shake

מבשר – messenger

פריחה – blossoming

אסוף – harvest

קול ענות – sounds of joy

תופים – drums

עוד יש מפרש לבן באופק
מול ענן שחור כבד
כל שנבקש לו יהי.
ואם בחלונות הערב
אור גרות החג רועד
כל שנבקש לו יהי.

לו יהי, לו יהי

אנא – לו יהי

כל שנבקש לו יהי.

אם המבשר עומד בדלת
תן מילה טובה בפיו
כל שנבקש לו יהי
אם נפשך למות שואלת
מפריחה ומאסף
כל שנבקש לו יהי

לו יהי, לו יהי...

מה קול ענות אני שומע
קול שופר וקול תופים

<https://www.youtube.com/watch?v=cpp8XENcuBk>

תפילה

עופרה חזה

מילים: בצלאל אלוני לחן: הנרי ברטר

בְּמְרוֹמִים - בשמיים

יָחִיד - only

נוֹרָא - terrible, (here: almighty)

צָרָה - trouble

תַּעֲזוֹב, לעזוב - to leave

נְעוּרִים - youth

נוֹתֵר – נשאר

מִבְטִים - looks, stares

הוא היוֹשֵׁב לוֹ אֵי שָׁם בְּמְרוֹמִים

הוא הָרוֹפֵא כָּל חוֹלִים

הוא הַנוֹתֵן רוֹב שְׂמִיחָה לְיֻלְדִים

הוא הַעוֹשֶׂה מְשַׁפְּטִים

הוא בְּשִׁמְיָם וְהוא הַיָּחִיד

הוא הַגָּדוֹל הַנוֹרָא

הוא הַשׁוֹמֵר עָלֵינוּ מִצָּרָה

אֱלֹהֵי, שְׁמוֹר נָא עָלֵינוּ כְּמוֹ יֻלְדִים

שְׁמוֹר נָא וְאַל תַּעֲזוֹב

תֵּן לָנוּ אוֹר וְשִׂמְחַת נְעוּרִים

תֵּן לָנוּ כַּח עוֹד וְעוֹד

שְׁמוֹר נָא עָלֵינוּ כְּמוֹ יֻלְדִים

שְׁמוֹר נָא וְאַל תַּעֲזוֹב

תֵּן לָנוּ אוֹר וְשִׂמְחַת נְעוּרִים

תֵּן לָנוּ גַם לְאַהוֹב

מָה כָּבֵד נוֹתֵר לָנוּ עוֹד בְּיָמִים

מָה כָּבֵד נוֹתֵר כָּל הַיּוֹם

שֶׁמֶשׁ תִּקְוָה וְהַמּוֹן מִבְטִים

לִילָה יוֹם שֶׁל חֵלוֹם

הוא בְּשִׁמְיָם וְהוא הַיָּחִיד

הוא הַגָּדוֹל הַנוֹרָא

הוא הַשׁוֹמֵר עָלֵינוּ מִצָּרָה

אֱלֹהֵי, שְׁמוֹר נָא עָלֵינוּ כְּמוֹ יֻלְדִים...

<https://www.youtube.com/watch?v=fUx-WYRCA0Y>

חצב - squill (plant)

שָׂרָב - heatwave

יוֹרָה - הגשם הראשון

הַפִּכְכָּף - unstable

בְּרָכוֹת - greetings

לַחֵשׁ - whisper

בִּקְשָׁה - request

חֲצַב שֶׁל תִּשְׁרִי ,
שָׂרָב שֶׁל תִּשְׁרִי
וְיוֹרָה שֶׁמְרַטֵּיב אֶת הַסִּכָּף .

כִּי יָדוּעַ הָרִי
שֶׁחֻדֵּשׁ תִּשְׁרִי
זֶהוּ חֻדֵּשׁ מְאוּד הַפִּכְכָּף .

בֵּין הַקִּיץ לַסֵּתָו -
חֻדֵּשׁ תִּשְׁרִי
עִם כָּל שְׁנֵאֱהָב
בְּחֻדֵּשׁ תִּשְׁרִי .

בְּרָכוֹת שֶׁל תִּשְׁרִי ,
סְלִיחוֹת שֶׁל תִּשְׁרִי
וּבְלַחֵשׁ עוֹלָה בִּקְשָׁה .
כִּי יָדוּעַ הָרִי
שֶׁבְּחֻדֵּשׁ תִּשְׁרִי
מִתְחִילָה לִי שָׁנָה חֲדָשָׁה .

סֵתָו - autumn

נֵאֱהָב, לֵאמֹר - to love

דָּגַל - flag

יָדוּעַ - it is known that

הָרִי - indeed

חֲגִיגִי - festive

בֵּין - between

בֵּין הַקִּיץ לַסֵּתָו -

חֻדֵּשׁ תִּשְׁרִי

עִם כָּל שְׁנֵאֱהָב

בְּחֻדֵּשׁ תִּשְׁרִי .

תְּפִיחַ בְּדָבָשׁ

וְתְּפִיחַ עַל דָּגַל

וּבְגָד חֲדָשׁ לַחֲגִים .

כִּי יָדוּעַ הָרִי

שֶׁחֻדֵּשׁ תִּשְׁרִי

זֶהוּ חֻדֵּשׁ מְאוּד חֲגִיגִי .

בֵּין הַקִּיץ לַסֵּתָו -

חֻדֵּשׁ תִּשְׁרִי

עִם כָּל שְׁנֵאֱהָב

בְּחֻדֵּשׁ תִּשְׁרִי .

<https://www.youtube.com/watch?v=s2L6ABSVpxI>

על כל אלה

מילים ולחן: נעמי שמר

שְׁמֹר עַל הַמַּעַט שֵׁישׁ לִי,
עַל הָאוֹר וְעַל הַטָּף
עַל הַפְּרִי שֶׁלֹּא הִבְשִׁיל עוֹד
וְשֶׁנֶּאֱסָף.

על כל אלה ...

מְרַשֵּׁשׁ אֵילָן בְּרוֹחַ,
מִרְחוֹק נוֹשֵׁר כּוֹכֵב,
מִשְׁאֲלוֹת לִבִּי בַחוּשָׁךְ
נִרְשָׁמוֹת עֲכָשׁוּ.

אָנָּה, שְׁמֹר לִי עַל כָּל אֵלֶּה
וְעַל אֶהוּבֵי נַפְשִׁי,
עַל הַשִּׁקְטָה, עַל הַבְּכִי
וְעַל זֶה הַשִּׁיר.

על כל אלה ...

מַעַט - little, few

טָף - ילדים

פְּרִי - fruit

הִבְשִׁיל, להבשיל - to ripen

נֶאֱסָף - was collected, harvested

מְרַשֵּׁשׁ - rustles

נוֹשֵׁר, לנשור - to fall

מִשְׁאֲלוֹת - wishes

נִרְשָׁמוֹת - to be written

בְּכִי - crying (n)

עוֹקֵץ - sting

מֵר - bitter

אֵשׁ - fire

מְבוֹעֶרֶת - lit

זָכִים - pure

מְרַחֲקִים - far away places

תִּעְקֹר, לעקור - to uproot

נִטוּעַ - planted

תִּשְׁכַּח, לשכוח - to forget

הִשְׁיבֵנִי, להשיב - to return

יָגוֹן - sorrow

מִפְּתָע פָּתַע - sudden fear

עַל הַדְּבֵשׁ וְעַל הָעוֹקֵץ,
עַל הַמֵּר וְהַמְּתוֹק,
עַל בִּתְנוּ הַתִּינוּקָה
שְׁמֹר אֵלַי הַטּוֹב.

עַל הָאֵשׁ הַמְּבוֹעֶרֶת,
עַל הַמִּים הַזָּכִים,
עַל הָאִישׁ הַשֹּׁב הַבִּיתָה
מִן הַמְּרַחֲקִים.

עַל כָּל אֵלֶּה, עַל כָּל אֵלֶּה,
שְׁמֹר נָא לִי אֵלַי הַטּוֹב.
עַל הַדְּבֵשׁ וְעַל הָעוֹקֵץ,
עַל הַמֵּר וְהַמְּתוֹק.
אֵל נָא תִעְקֹר נִטוּעַ,
אֵל תִּשְׁכַּח אֶת הַתִּקְוָה
הַשִּׁיבֵנִי וְאֶשׁוּבָה
אֶל הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה.
שְׁמֹר אֵלַי עַל זֶה הַבֵּיתָה,
עַל הַיָּגוֹן, עַל הַחֹמָה,
מִיָּגוֹן, מִפְּתָע פָּתַע
וּמִמְלָחָמָה.

<https://www.youtube.com/watch?v=9xETAic8buQ>

נחליאלי - wagtail (bird)
 נדמה - seems
 חמסין - heatwave
 נשבר, להשבר - to be broken
 תם - נגמר

יחלוף - will pass
 פתבים - reporters
 לאורך - alongside
 מתמצבים - עומדים
 חצב - squill (plant)

מבשרת, לבשר - to inform
 כותרת - headline

כבר ראיתי נחליאלי
 ואולי זה רק נדמה לי
 עוד חמסין נשבר אתמול
 תם החפץ הגדול
 עוד חמסין נשבר אתמול
 גם החפץ הגדול.

מה יקרה ומה יחלוף?
 שואלים הפתבים,
 כשאורך כביש החוף
 מתמצבים החצבים.

מה בעתוני הערב
 מבשרת הכותרת?
 בוא הפיתה במהרה
 עם הרוח הקריה
 בוא הפיתה במהרה
 עם הרוח הקריה.

שיר תשרי

מילים: רחל שפירא לחן: דני עמיהוד

משתנים, להשתנות - to
 change
 חקלאים - farmers
 שכנים - neighbors

רושם, לרשום - to write
 במהרה - מהר
 רוח - wind

מבשילות, להבשיל -
 to ripen
 פרדס - orange grove
 במועדן - בזמן
 משתעלות - to cough

השמים משתנים
 לעיני החקלאים.
 השכנים מתכוונים
 לזמרים הנוראים.

מישהו חושב עליך
 ורושם את מעשיך.
 בוא הפיתה במהרה
 עם הרוח הקריה
 בוא הפיתה במהרה
 עם הרוח הקריה.

מנדרינות מבשילות
 בפרדס במועדן.
 המורות משתעלות
 והולכות לישון מוקדם.

<https://www.youtube.com/watch?v=I166985NY5w>

התחלה חדשה

הפרוייקט של רביבו מילים: יונתן שם אור לחן: יוני נמרי

הימים היפים נשארו מאחור
עם תקוות חלומות ושבברי אכזבות
ורחחות מוכרים
של חצר ופרחים
ושגרה נעימה, של ימים שעוברים

חיכיתי לרגע הזה שיע
וריק לי עכשיו משום מה בנשמה
צפוי כמו שמש
ובכל זאת מפתיע
העולם מאים לי אבל גם מבטיח

זה היה זה נגמר
אבל יש הרגשה
שהסוף הוא תמיד, התחלה חדשה

העולם יסתובב והשמש תזרח לה
ואני עם חיוך, אסתובב בין כלם
אחפש לעצמי, איזו דרך ללכת
אמצא ואלך לי בה הלאה והלאה

זה נגמר, זה היה
נשארו זיכרונות הם אתי לתמיד בכל זמן ומקום
ומחר כשאכיר עוד ועוד אנשים אעשה לי אתם זיכרונות חדשים ...

זה נגמר, זה היה
נשארו זיכרונות הם אתי לתמיד בכל זמן ומקום
ומחר כשאכיר עוד ועוד אנשים אעשה לי אתם זיכרונות
חדשים ...

זה היה זה נגמר, אבל יש הרגשה...

<https://www.youtube.com/watch?v=nllPJgdRWbU>

מילים: אילאיל תמיר, לחן: דני רובס

משהו חדש מתחיל

דברים קורים תמיד בזמן נכון ...

כל הנקודות כבר מתחברות לקו
משהו חדש מתחיל אצלי עכשיו

דברים קורים תמיד בזמן נכון ...

רגע של שלווה, אני עוד פה לבד
זוג צעיר עובר, מחזיק לו יד ביד
מעבר לפינה פנים, חיוך רחב
משהו חדש מתחיל אצלי עכשיו ...
מתחיל אצלי עכשיו

<https://www.youtube.com/watch?v=8yfWmcGlVn8>

זנב – Tail

מקצב - Rhythm

המון – Crowd

עסוקה - Busy

גיוע ברעב -
Dying of hunger

כורע - kneels

משהו מתחיל מתגלגל ברחובות

משהו אחר יורד במדרגות

משהו קורה, תופס לו בזנב

משהו חדש מתחיל אצלי עכשיו

מישהו מוכר עומד ומסתכל

אמצע הרחוב ומישהו אוכל

כמה רעשים הופכים כבר למקצב

משהו חדש מתחיל אצלי עכשיו

דברים קורים תמיד בזמן נכון

באים הולכים בין ההמון

את עיני תראי, ומגע מקרי בי

נסים קורים, הכל עוד אפשרי

האם פתאום את תעברי?

ערב שוב יורד לעיר העסוקה

חושך מתגנב, מונית שם מחכה

חתול רחוב קטן גיוע ברעב

משהו חדש מתחיל אצלי עכשיו

ריח מתוקים מציץ מהחלון

שם במרחקים עולה כבר אור ראשון

קטע של רחוב כורע מתחתיו

משהו חדש מתחיל אצלי עכשיו

ביטויים עם התחלה

בְּכוֹנָה תִּחִלָּה

תִּחִלַּת הַסּוּף

סוּף מַעֲשֶׂה בְּמַחְשָׁבָה תִּחִלָּה

סוּף הוּא תְּמִיד הַתְּחִלָּה

להתחיל סיפור:

הכל התחיל כֵּשׁ...

הספור שלי מתחיל בֶּ...

זֶה הָיָה בְּקֹר רָגִיל, אֲבָל פְּתָאוּם...

ביטויים עם המילה "ראש"

1. _____ נוסע לארה"ב ויפגש עם טראמפ.
2. היום הראשון של החודש הוא _____.
3. א' תשרי הוא _____ היהודי, והאחד בינואר הוא _____ האזרחי.
4. _____ ה _____ שלנו הוא בנימין נתניהו.
5. _____ הכנסת דואג לסדר בישיבות הכנסת.
6. כאשר רוצים לקצר מילים משתמשים ב _____.
7. בימי שישי וחגים _____ יושב ב _____.
8. כאשר עולים לישראל, _____ צריך ללמוד עברית.
9. העבודה בשמש גורמת לי (עושה לי) _____.
10. מאז שיש ליואב חברה, הוא עושה שטויות. הוא _____.
11. חיים בחור צעיר אבל הוא יודע מה הוא עושה - _____.
12. סוף סוף קנינו דירה אבל זה גרם לנו ל _____.
13. בכיתה יש הרבה תלמידים עם _____.
14. _____ של תל אביב הוא רון חולדאי.
15. הבחור הסתכל על הבחורה _____.
16. הסטודנט _____ ולא הצליח בבחינה.

הביטויים: כאב ראש - בלבול ראש - ראש השנה - ראש המשפחה - ראשי תיבות - ראש השולחן - מכף רגל עד ראש - בראש ובראשונה
 - ראש המטה הכללי (רמטכ"ל) - יושב ראש (יו"ר) - איבד את הראש - ראש הממשלה - ראש חודש - עניו בראשו -ראש העיר - שבר את
 הראש - ראש פתוח.

כיפור

וידוי הגדול / אמנון שמוש

	ואני	אמי
	כולי	הייתה באה אלי
סתומה - plugged	אוזן סתומה	בכל
		קיצ
embedded- שקוע	שקוע בלהוציא	עיניה נגעות מקריאה
mud- בוץ	את הקיבוץ מן	עברה עמוס לעייפה
	הבוץ	מספרת הייתה
	להזיז דברים קדימה	ומספרת
	ולמי	
	(נו-באמת)	על מה ספרה ועל מה לא
leisure- פנאי	יש פנאי	ספרה
	לאימא	קולה מתנגן
		כעוד
screen- מסך	מסך	וכפות ידיה מבארות
אוזן כרויה -	בין קולות תמוליה	צמידיה מצטלצלים
listening attentively	לבין האוזן הכרויה	זהב אל זהב
noise- שאון	לשאון קבוצה ומפעליה	כאותן אמרות כנף
project- מפעל	היא מספרת	שבפיה
virtue – סגולות	על בן-צרויה	שאין לזמן שליטה בן-
talisman – קמיע	ועל סגולות הקמיע	
להניד – to shake	ואני	
	מניד ראשי	
	כשומע	
		יגעות – עייפות
		עמוס – loaded
		התנגן - sounded like music
		עוד - oudh-
		stringed instrument
		מבאר - to explain
		צמיד – bracelet
		מצטלצל – ringing
		אמרת כנף – pithy saying
		שליטה - command

קִיץ אֶחָד

לֹא

בָּאָה

וּבְחוּרָף

נִפְטְרָה

מִן הָעוֹלָם

וּמִן

הַצָּרוֹת

הַצָּרוֹת בְּצָרוֹר הַחַיִּים

חֶלֶף אָבִיב

כָּלָה קִיץ

וּבִסְתִּיו

הִתְחִילָה יְדִי

מַעֲלָה עַל הַפֶּתַח

סִיפּוּרִים

קִרְאָתִי

וּמִצָּאָתִי

אֶת עוֹלָמָהּ

שָׁל אֵימָא

תַּרְבּוּת חַיִּים

שְׁהֶלְכָהּ

לְעוֹלָמָהּ

אֶפְשָׁר

אוֹזְנֵי הַיִּיטָה סְתוּמָה

וְלִבִּי עָר

וְאוֹלִי

percolate – חילחל

חִלְחָלוּ הַדְּבָרִים

בְּדֶרֶךְ אַחֶרֶת

רְצִיתִי

לְהַשְׁמִיעַ סִיפּוּרִי

בְּאוֹזְנָהּ

שָׁל אֵימָא

בְּקִשְׁתִּי

לְשִׁמוֹעַ עוֹד וְעוֹד

מִמֶּנָּה

אֶךְ אִמִּי

שֶׁהִיטָהּ

כָּל קִיץ

עִמִּי

partition - חִץ

(מִעֵבֶר לְאוֹתוֹ הַחִיץ)

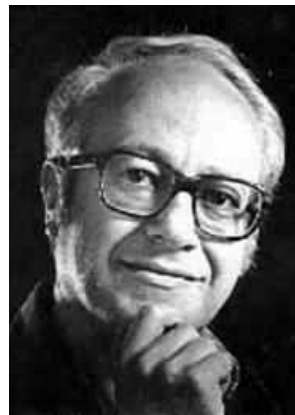
הַיִּיטָהּ-

וְאֵינָנָהּ

died – נפטרה

צָרוֹר בְּצָרוֹר הַחַיִּים –
gathered in eternal life

ended – כלה

ביום כיפור בשנת תשפ"ח – יהודה עמיחי

ביום כיפור בשנת תשכ"ח לבשתי

ביגדי חג כהים והלכתי לעיר העתיקה בירושלים.

עמדתי זמן רב לפני כוון חנותו של ערבי,

לא רחוק משער שכם, חנות

כפתורים ורוכסנים וסלילי חוטים

בכל צבע ולחצניות ואבזמים.

אור יקר וצבעים רבים, כמו ארון קודש פתוח.

אמרתי לו בליבי שגם לאבי

היתה חנות כזאת של חוטים וכפתורים.

הסברתי לו בליבי על כל עשרות השנים

והגורמים והמקרים, שאני עכשיו פה

וחנות אבי שרופה שם והוא קבור פה.

כשסיימתי היתה שעת נעילה.

גם הוא הוריד את התריס ונעל את השער

ואני חזרתי עם כל המתפללים הביתה.

Dark – כהה

Bright – בהיר

Ancient – עתיק

Niche – כוון

Gate – שער

Buttons – כפתורים

Zippers – רוכסנים

Spools – סלילים

Threads – חוטים

Press stud – לחצניות

Buckles – אבזמים

Causes – גורמים

Events – מקרים

Burnt – שרוף

Buried – קבור

Completed – סיים

Lowered – הוריד

Shutter – תריס

Lucked – נעל

Final prayer on Yom Kippur – נעילה

אוצר מילים לרמת הביניים - כיפור		
loaded, busy	עמוס	טקסט "וידוי הגדול", א. שמוש
to be loaded ,to be busy	להיות עמוס	
sounded like music	להתנגן	
to explain	לבאר	
command	שליטה	
to rule, to control	לשלוט	
mud	בוץ	
project factory	מפעל	

120a fall Sentence Translations - Kippur

בבקשה לתרגם את המשפטים:

"ביום כיפור" / יהודה עמיחי

1. Why did you wear dark cloths yesterday?
2. Will you wear light colors dress tomorrow?
3. There were many causes for the war, and many events happened afterwards.
4. Did you finish your homework on time?

”וידוי הגדול” / אמנון שמוש

5. If you want to swim, address (contact) the swimming guide/tutor.
6. I have so much work this week! I am loaded (packed with work)... don't address me with any questions.
7. People believe they have control over their lives, but it is not true... Nobody can control life...
8. Her voice is so musical... it sounds like music to my ears.
9. They closed the factory because of the strike.
10. This car is so loaded, it can hardly move...

ונתנה תוקף – מחבר לא ידוע

כי הוא נִרְאָה וְאֵלִים וְיִכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסֶאֱדָד	וְנִתְּנָה תִּקְוָה קִדְשֵׁת הַיּוֹם וְבוֹ תִּנְשָׂא מַלְכוּתֶךָ וְתִשָּׁב עָלֶיךָ בְּאַמֻּת
וְסוֹפֵר וּמוֹנֶה וְתִפְתַּח אֶת סֵפֶר הַזְכָּרוֹת וְחֹתֶם יָד כָּל אָדָם בּוֹ	אָמֵת כִּי אֵתָּה הוּא דִּין וּמוֹכִיחַ וְיִוָּדַע וְעַד וְכֹתֵב וְחֹתֶם וְתִזְכֹּר כָּל הַנִּשְׁכָּחוֹת וּמֵאֵלֶיךָ יִקְרָא
וְקוֹל דְּמָמָה דִּקְהָה יִשְׁמַע וְחִיל וְרַעְדָּה יֵאֱחָזוּן לִפְקֹד עַל צָבָא מְרוֹם בְּדִין	וּבִשְׁוֹפֵר גָּדוֹל יִתְקַע וּמִלְאָכִים יִחַפְּזוּן וְיֵאֱמְרוּ הִנֵּה יוֹם הַדִּין כִּי לֹא יִזְכּוּ בְּעֵינֶיךָ בְּדִין וְכָל בָּאֵי עוֹלָם יַעֲבְרוּן לִפְנֶיךָ כַּבְּנֵי מְרוֹן כַּבְּקָרֶת רוּעָה עֹדְרוֹ
מַעֲבִיר צֹאנוֹ תַּחַת שֶׁבִטּוֹ וְתִכְתֹּב אֶת גְּזֵר דִּינָם	כֹּן תַּעֲבִיר וְתִסְפֹּר וְתִמְנֶה וְתִפְקֹד נֶפֶשׁ כָּל חַי וְתִחַתֶּךָ קֹצֶבָה לְכָל בְּרִיָּה
וּבַיּוֹם צוֹם כְּפוּר יִחַתֶּמּוּן וְכִמָּה יִבְרָאוּן וּמִי יָמוּת וּמִי לֹא בִקְצוֹ וּמִי בָאֵשׁ וּמִי בַחֲרִי וּמִי בַצָּמָא וּמִי בַמַּגָּפָה וּמִי בַסִּקְלָה וּמִי יָנוּעַ וּמִי יִטָּרֵף וּמִי יִתְיַסֵּר וּמִי יַעֲשִׂיר וּמִי יָרוּם	בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יִכְתְּבוּן כְּמָה יַעֲבְרוּן מִי יִחָיֶה מִי בִקְצוֹ מִי בַמֵּיִם מִי בַחֲרֵב מִי בַרְעֵב מִי בַרְעֵשׁ מִי בַחֲנִיקָה מִי יָנוּחַ יִשְׁקֹט מִי יִשְׁלֹו מִי יַעֲנִי מִי יִשְׁפֹּל

וּתְשׁוּבָה וּתְפִלָּה וּצְדָקָה
מַעֲבִירִין אֶת רֹעַ הַגִּזְרָה

כִּי כְשֶׁמָדָּ בֶן תִּהְלָתָד
כִּי לֹא תִחַפֵּץ בְּמוֹת הַמֵּת
יַעַד יוֹם מוֹתוֹ תִּחַכֶּה לוֹ

קִשָּׁה לְכַעֵס וְנוֹחַ לְרָצוֹת
כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכּוֹ וְחִיָּה
אִם יָשׁוּב מִיַּד תִּקְבְּלוּ

אָמַת כִּי אֶתָּה הוּא יוֹצֵרִים וְיוֹדֵעַ יִצְרָם
כִּי הֵם בְּשָׁר וָדָם
אָדָם יְסוּדוֹ מֵעַפָּר
בְּנִפְשׁוֹ יִבִּיא לַחֲמוֹ
כְּחָצִיר יִבֶּשׁ וְכָצִיץ נוֹבֵל
וְכָרוּחַ נוֹשֶׁבֶת וְכָאֶבֶק פּוֹרֵחַ וְכִחְלוֹם יַעוּף

וְסוֹפּוֹ לְעַפָּר
מְשׁוּל כְּחָרָס הַנֶּשֶׁפֶר
כָּצֵל עוֹבֵר וְכָעָנָן כָּלָה

וְאֶתָּה הוּא מְלֹךְ אֵל חַי וְקַיִם

אֵין קִצְבָּה לְשִׁנוּתֶיךָ
וְאֵין לְשַׁעַר מַרְכָּבוֹת כְּבוֹדֶךָ
שְׁמֶךָ נָאָה לָךְ
וּשְׁמִנִי קָרָאתָ בְּשִׁמְךָ

וְאֵין קֶץ לְאוֹרְךָ יְמֶיךָ
וְאֵין לְפָרֶשׁ עֵילוֹם שְׁמֶךָ
וְאֶתָּה נָאָה לְשִׁמְךָ

וְקִדַּשְׁתָּ אֶת שְׁמֶךָ עַל מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ

עֲשֵׂה לִמְעַן שְׁמֶךָ
בְּעִבּוּר כְּבוֹד שְׁמֶךָ הַנֶּעֱרָץ וְהַנִּקְדָּשׁ
כְּסוּד שִׁיחַ שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ

הַמַּקְדִּישִׁים שְׁמֶךָ בְּקִדְשׁ

דָּרִי מַעֲלָה עִם דָּרִי מַטָּה קוֹרְאִים וּמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלוֹשׁ קִדְשָׁה בְּקִדְשׁ

חזן צהל: <https://www.youtube.com/watch?v=wajx7za8JSg>

הגבעטרון: <https://www.youtube.com/watch?v=sEVnlVRmYTk>

דודו פישר: <https://www.youtube.com/watch?v=kmsWmvlLKHM>

UNetaneh Tokef

We shall ascribe holiness to this day.
 For it is awesome and terrible.
 You are enthroned upon it in truth.
 In truth You are the judge,
 The exhorter, the all-knowing, the witness,
 He who inscribes and seals,
 Remembering all that is forgotten.
 You open the book of remembrance
 Which proclaims itself,
 And the seal of each person is there.
 They shall not be guiltless in Your eyes
 And all creatures shall parade before You as a troop.
 As a shepherd herds his flock,
 So do You cause to pass, count, and record,
 Visiting the souls of all living,
 Decreeing the length of their days,

Your kingship is exalted upon it.
 Your throne is established in mercy.

 The great shofar is sounded,
 A still small voice is heard.
 The angels are dismayed,
 They are seized by fear and trembling
 As they proclaim: Behold the Day of Judgment!
 For all the hosts of heaven are brought for judgment.

 Causing his sheep to pass beneath his staff,

 Inscribing their judgment.

On Rosh Hashanah it is inscribed,
 And on Yom Kippur it is sealed.
 How many shall pass away and how many shall be
 born,
 Who shall live and who shall die,
 Who shall reach the end of his days and who shall
 not,
 Who shall perish by water and who by fire,
 Who by sword and who by wild beast,

Who by famine and who by thirst,
 Who by earthquake and who by plague,
 Who by strangulation and who by stoning,
 Who shall have rest and who shall wander,
 Who shall be at peace and who shall be pursued,
 Who shall be at rest and who shall be tormented,
 Who shall be exalted and who shall be brought low,
 Who shall become rich and who shall be
 impoverished.

But repentance, prayer and righteousness avert the severe decree.

For Your praise is in accordance with Your name. You are difficult to anger and easy to appease. For You do not desire the death of the condemned, but that he turn from his path and live. Until the day of his death You wait for him. Should he turn, You will receive him at once. In truth You are their Creator and You understand their inclination, for they are but flesh and blood. The origin of man is dust, his end is dust. He earns his bread by exertion and is like a broken shard, like dry grass, a withered flower, like a passing shadow and a vanishing cloud, like a breeze that blows away and dust that scatters, like a dream that flies away. But You are King, God who lives for all eternity! There is no limit to Your years, no end to the length of Your days, no measure to the hosts of Your glory, no understanding the meaning of Your Name. Your Name is fitting unto You and You are fitting unto it, and our name has been called by Your Name. Act for the sake of Your Name and sanctify Your Name through those who sanctify Your Name.

Who by Fire / Leonard Cohen

And who by fire, who by water,
 Who in the sunshine, who in the night time,
 Who by high ordeal, who by common trial,
 Who in your merry merry month of may,
 Who by very slow decay,
 And who shall I say is calling?

And who in her lonely slip, who by barbiturate,
 Who in these realms of love, who by something blunt,
 And who by avalanche, who by powder,
 Who for his greed, who for his hunger,
 And who shall I say is calling?

And who by brave assent, who by accident,
 Who in solitude, who in this mirror,
 Who by his lady's command, who by his own hand,
 Who in mortal chains, who in power,
 And who shall I say is calling?

<https://www.youtube.com/watch?v=EQTRX23EMNk>

סוכות

נס הפסח

אפרים קישון (1924-2005)

"אני חושב" אומר אני לעצמי, "אני חושב שהגיע הזמן שבני רפאל יהיה קרוב יותר אל החגים. הילד ער לכל הנעשה סביבו, עוד מעט יעזוב את הגן של הגננת טובה וילך לגן עירוני. ילד מפותח מעל לגילו ובעל הסתכלות חדה. גם עכשו איננו נח, משחק כדורגל לפני הבית". אני קורא לו. הילד בא מיד. אני נותן לו את המסטיק ושואל:

- רפאל, מה אתה יודע על חג הפסח?

- בפסח לא הולכים לגן.

- מדוע לא הולכים לגן?

- כשיצאו היהודים ממצרים לא הלכו לגן, אז גם עכשו לא הולכים לגן.

"הנה תשובה מקורית והגיונית לגמרי" – אני חושב לי – "משפט שלם ובנוי היטב. נראה שהוא לומד דברי טעם מפי הגננת טובה".

- אבא – אומר בני רפאל – כאשר יצאו היהודים ממצרים, מדוע לא הלכו לגן?

"אפשר כמובן להסביר לו" – אני חושב בלבי – "אבל מוטב שהילד יגלה בעצמו".

- חשוב! – אני אומר.

- לא הלכו לגן – הוא חושב בקול רם – מפני שהמצרים רצו לקחת את הילדים.

חיבקתי אותו בחמימות. תינוק בן חמש, בָּחֵי! צריך פעם להביא פרחים לגננת הזאת.

גם את משה רצו לקחת – ממשיך רפי – ואז האמא שלו שמה אותו בַּתִּיבָה, ובת המלך, אסתר

המלכה, מצאה אותו. (שר): חג פורים, חג פורים, חג גדול ליהודים! הבה נִרְעִישָׁה רש רש רש, הבה

נרעשה רש רש רש!

אני רואה שהם לומדים הרבה שירים בגן.

ער – Awaken

עירוני – Urban, public

מפותח – Developed

חדה – Sharp

מסטיק – Chewing gum

מקורי – Original

הגיוני – Logical

משפט – Sentence

דברי - Meaningful words
טעם

יגלה – Will reveal

תיבה – Basket

מצאה – Found

הבה – Let's make noise
נרעשה

עבודת פרך – Hard labor

להסתיר – To hide

להתחפש – To dress up

- רפאל – אני מסביר לו – כשיצאו היהודים ממצרים עדיין לא היה פורים. היהודים עבדו שם עבודת־פרך.

- אבא – שואל רפי – טרומפלדור היה גיבור?

”אסוציאציה מעניינת” אני חושב לי.

- עכשו איננו מדברים על טרומפלדור – אני אומר. – מה עשו היהודים כאשר ראו שרוצים לקחת מהם את הילדים שלהם?

- לא שלחו את הילדים לגן!

- נכון. יפה. – אמרתי.

- הם הסתירו אותם.

- איפה הסתירו אותם? – שאלתי.

- הילדים התחפשו. (שר): זקן יורד לי על ברכיים.

”הם לומדים הרבה שירים בגן”, אני חושב שנית.

- נחזור לפסח – אני אומר – מה אכלו היהודים כאשר יצאו ממצרים?

- אוזני הקן!

-מה? – אני שואל.

- אוזני המן.

- לא!

- כן!

- טוב, אם כן, מה אכלו עוד?

- מצות. כשיצאו היהודים ממצרים, לא יכלו לבשל, וקנו לעצמם מצות.

- לא קנו – אני מתקן אותו. אפו.

- עפו כציפורים.

טבעו – Drowned

דלקה – Burnt

לנצח – To win

אריה – Lion

לשאוג – To roar

- לא עפו, אפו.
- אבא – אומר פתאום בני – נכון שהערבים רצו להרוג את כל היהודים, אלא שמשה ניצח אותם וכולם טבעו בים?

- נכון. משה עשה ניסים. כאשר יצאו היהודים ממצרים היה חושך גדול....
- אני יודע, אני יודע! – קורא בני – היה חושך, והערבים לא יכלו לראות שום דבר, אבל היהודים ראו גם בחושך, כי היתה להם חנוכיה, והיא דלקה שמונה ימים בלי שמן. אבא, אני רוצה סביבון!
- אין עכשו סביבון!!! – אני צועק – עכשו פסח, לא חנוכה!
- אבא – חוזר רפאל ושואל – נכון שבאו המון מצרים, אבל היהודים ניצחו את כולם, והמצרים טבעו כולם בים?

”נו, סוף, סוף” – אני חושב לי.
- ואז בא קאָרְיָה – אומר רפי.
- איזה אריה?
- אריה שואג, אבל בר פּוֹכָבָא נִיֵּצַח אותו.
- מה פתאום בר כוכבא? במצרים היה משה רַבֵּנוּ.
- גם משה, אני יודע!
- הַחוּצָה!!!... – אני שואג
רפי בורח מהר מן החדר. הוא במצב רוח טוב מאוד, ואני שומע אותו אומר לחברו דורון: ”אבא שלי מנצח אריה”.
עכשו אני מתחיל להבין מדוע לא הלכו היהודים לגן כאשר יצאו ממצרים....

"בסוכות תשבו שבעת ימים" (ויקרא כ"ג 42)

"חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים" (דברים ט"ז 11)

"אקים את סוכת דויד הנופלת" (עמוס ט' 11)

"ונותרה בת ציון כסוכה בכרם" (ישעיה א' 8)

שלום שלומית – יזהר בן נחום

עוד שנה שחלפה מסוכות עד סוכות
ושלומית מהשיר ממשיכה לחכות.
היא הביאה לולב והדס ואתרוג
והסכך, כמו תמיד רענן וירוק.
היא הזמינה שכנים ועשתה מסיבה
ורק הוא, האושפיז הראשי עוד לא בא.
כולם מנסים לנחם: לא נורא
הן זה מה שקרה בשנה שעברה.
ואם השנה לא הואיל בטובו
מין אורח כזה, מי צריך שיבוא?
אך שלומית הקטנה היא מחומר אחר,
היא תמשיך לחכות והיא לא תוותר.
ביוזמה מקומית, אזורית, עולמית
השלום עוד יבוא לסוכה של שלומית.

שלומית בונה סוכת שלום

מילים ולחן: נעמי שמר

שְׁלוֹמִית בּוֹנֶה סֻכָּה

מוֹאֲרֶת וִירְקָה

עַל כֵּן הִיא עֲסוּקָה הַיּוֹם

וְאֵין זֶה סֶתֶם סוּכָה

מוֹאֲרֶת וִירְקָה -

שְׁלוֹמִית בּוֹנֶה סוּכַת שְׁלוֹם

הִיא לֹא תִשְׁכַּח לְשִׁים

לוֹלֵב וְהַדְסִים

עֵנָף שֶׁל עֲרֵבָה יְרוֹק

רִמּוֹן בְּתוֹךְ עֵלְיוֹ

וְכָל פְּרוֹת הַסֵּתִי

עִם רֵיחַ בְּסִתְנִים רְחוֹק

לולב – palm branch

הדס – myrtle

ערבה – willow

בוסתן – גן עם עצי

<https://www.youtube.com/watch?v=WcnIT29IAC0>

וּכְשֶׁשְׁלוֹמִית תֵּאמַר

הַבֵּיטוּ, זֶה נִגְמַר!

יִקְרָה דְּבַר נִפְלֵא פִּתְאוֹם:

יְבוֹאוּ הַשִּׁכָּנִים

כּוֹלֵם בְּהִמּוֹנִים -

וּלְכוֹלֵם יִהְיֶה מְקוֹם

וְאֵז מִתּוֹךְ הַסִּכָּךְ

יִצִּיץ לוֹ וַיִּזְרַח

כּוֹכֵב בְּהִיר כִּיְהִלּוֹם:

שְׁלוֹם סוּכַת פְּלָאִים

מָה טוֹב וּמָה נָעִים -

שְׁלוֹמִית בְּנִתָּה סוּכַת שְׁלוֹם!

המונים – crowds

סכך – cover, thatch

להציץ – to peak

יזרח, לזרוח – to shine

כוכב – star

בהיר – clear

יהלום – diamond

אוצר מילים לרמת הביניים - סוכות		
to be awaken	להיות ער	מקסט "נס הפסח", א. קישון
around	סביב	
developed	מפותח	
original	מקורי	
logical	הגיוני	
chewing gum	מסטיק	
still, not yet	עדיין	
to hide	להסתיר	
when	כאשר	
to be busy	להיות עסוק	שיר:
just	סתם	שלומית בונה סוכה

120a fall Sentence Translations - Sukkot

בבקשה לתרגם את המשפטים:

"נס הפסח"/"קישון"

1. Mommy, can't you see that I am not awake? I am still sleeping...
2. The children went around the house, to the yard, in order to hide the ball.
3. He is a very developed kid. He has logical thoughts and he speaks logically.
4. She loves to chew (ללעוס) chewing gum and to make chewing gum balloons.
5. When I was a kid I used (לנהוג) to hide my toys (צעצועים) behind the cupboard.
6. I am usually awake 18 hours a day (יממה) and I sleep only 6 hours a day.
7. You will need a very developed technology for this project.